

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Septembris Et Octobris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10262

De S. Senoch Abbate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77413)

Regem Hebraum. Cùm autem intellexissent suum quoque Regem præstantissimum, & omni ex parte optimum Elesbaan illic occupasse regiam, properè ad eum accesserunt, & omnia, quæ gesta fuerant, exposuerunt. Ille autem præsidio relicto in ciuitate, maxima abiit celeritate. Et cùm inuenisset Dunaan aurea illa vincitū catena, ipsum interfecit & cognatos, Deum laudans, & insulans Christi hostibus, pœnam dantibus audacium suorum facinorum, quæ admiserant in Christum, & Christi Crucem. Latabitur enim iustus (inquit magnus Dauid) cùm viderit vindictam. Et idè qui ex eis fuerunt vulnerati, non fuerunt vulnerati gladio, (vt dicit diuinus Esaias) neque mortui eorum, mortui bello. Est enim res fortis & dura, ira Dei, (ipse me rursus docet) vt grando, quæ deorsum fertur, non habens tegumentum: vt aqua magnæ multitudinis, quæ trahit regionem.

Reuersus ergo Elesbaan ad ciuitatem Phare, omnes interemit, qui erant in regia, & cùm vellet ecclesiam in ea ædificare, fuit ipse primus opifex ædificij. Significauit autem omnia, quæ gesta fuerant, Pontifici Alexandria, & per illum Iustino Imperatori. Patriarcha autem Alexandria, ordinatum Episcopum misit ad Homeritas. Qui cùm illis consecrasset templum, quod fuerat ædificatum, baptizat quidem omnes, qui erant in ciuitatibus & pagis Homeritarum, in nomine sanctæ Trinitatis. Ex eis autem ordinat Diaconos & Presbyteros: & ecclesijs, quæ erant in regione, reddit statum suum solitum.

Diuinitissimus autem Rex ipse Elesbaan simul cum eo venit Nagram martyrum ciuitatem: & cùm illic extruxisset ecclesiam, & quinque possessiones regias ei attribufferet, & deinde etiam ex martyris Arethæ possessionibus tres addidisset, vt ille mandauerat in fine martyrij, & collegisset omnes, qui fuerant redacti in seruitutem, & alias dispersi in tempore persecutionis, & Arethæ martyris filium Ducem gentis constitufferet, & curam gessisset loci, in quo iacebant ibi consummatæ martyrum reliquæ, & ius asyli illic constituisset, vadit iterum in regiam. Vbi cùm Homeritis Abramium quendam virum pium, & Christi nomine gloriantem elegisset Regem, & sanctissimo Episcopo ad decem millia Christianorum Aethiopum tradidisset, lætus redit in suam regiam cum præda & spolijs innumerabilibus, dans etiam exercitui non paruam pecuniæ portionem.

Deo autem agens gratias pro tanta victoria & gratia, volensque seipsum dignum reddere maioribus, cùm diadema quidem regium misisset Hierosolymam, ipse indutus cilicio, & noctu egressus è regia & ipsa ciuitate, ascēdit in vnum montem ad monasterium virorum, qui exercebantur. Et cùm se in exigua clausisset domuncula, & vouisset illinc non egredi toto tempore vitæ, regulam suscepit monasticam, ex ijs, quæ sunt mundi, nihil possidens præter solam stercem, & poculum ad aquam bibendam, & paucis pane & aqua viuens, & oleribus viridibus, si quis afferret, cùm nullum ex mundanis vidisset tota vita, non ad aliquid aliud mentem habens erectam, nisi ad soli Deo vacandum. Denique cùm diu sic se diuine exercuisset, sic etiam è vita excedit: In Christo Iesu Domino nostro: Quem decet omnis gloria, honos & veneratio, nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

VITA SANCTI ENOCH ABBATIS, AVTHORE SANCTO GREGORIO TVRONEN. EPISCOPO, Lib. De vitis Patrum, Cap. 15.

24. Octobr.
Ecclesi.

Valdè cauet
da superbia
pijs.

ANITAS vanitatum, dicit Ecclesiastes, & omnia vanitas. Verum est ergo, quod omnia, quæ geruntur in mundo, sunt vanitas. Vnde fit, vt sancti Dei, quos nullus libidinum æstus exussit, nullus concupiscentiæ exagitauit stimulus, quos nullum luxuriæ cœnum nec in ipsa, vt ita dicam, cogitatione tentauit, astu tentatoris elati, nisi sint sibi esse iustissimi, & ab hoc iactantiæ cothurnosæ perflati supercilio, sapius corruerint. Factumque est ita, vt quos non valuit maiorum criminum gladius trucidare, leuis vanitatis fumus addictos facile pessundaret: sicut & ipse ille, de quo nunc nobis sermo futurus est, cùm multis virtutibus

tutibus floruisse, penè in illo arrogantia barathro obrutus occubuisse, si eum non exhortatio fratrum fidelium attenta recuperasset.

Igitur beatus Senoch Pictavi pagi, quem Theiphalam vocant, oriundus fuit, & Patria S. Senoch. Fit clericus. conuersus ad Dominum, clericusq; factus, monasterium sibi instituit. Reperit enim intrà territorij Turonici terminum parietes antiquos, quos eruderans à ruinis, habitationes dignas aptauit, reperitque ibi oratorium, in quo ferebatur celebrem nostrum orasse Martinum: quod diligenti cura compositum, erecto altari, loculoque in eo ad recipiendas sanctorum reliquias preparato, ad benedicendum inuitat Episcopum. Affuit tunc Euphronius beatus Episcopus, qui consecrato altari, cum Diaconatus honore donauit. Ordinatur Diaconus. Celebratis igitur Missis, cum capsulam reliquiarum in loculo cuperent collocare, extitit capsula prolixior, nec recipi in loculum poterat. Tunc prostratus Diaconus cum ipso Sacerdote pronus ad orationem, lachrymas precibus mixtas effudit, obtinuitque petita. Mirum dictu: ita loculus diuinitus amplificatus, capsulaque constricta est, vt in eum spatiosissimè non sine admiratione reciperetur.

In hoc loco collectis tribus monachis, Domino assidue seruebat, & in primis arcto vitæ tramite incedebat, exiguos cibos, & tenues potiones sumens. Diebus autem Quadragesimæ sanctæ addebatur augmentum abstinentiæ, ciborum diminutione. Nam esus illi panis tantum hordeaceus erat, & aqua, de vtriusque elementis libras singulas per dies singulos sumens. Rigorem verò hyemis sine vlllo pedum tegmine pati contentus erat, manibus ac pedibus, simul & collo ferrea catena reuinctus. Dehinc à fratrum contemplatione semotus, solitaria se reclusit in cellula, orans assidue, atque in vigilijs & orationibus die, noctuque sine ambiguitate perdurans. Conferebat autem deuotio fidelium plerunque pecuniam, quam non in abditis loculis, Liberalitas eius in pauperes. Matth. 6. sed in pauperum marsupijs condebat, illud Dominici eloquij oraculum sæpè commemorans: Nolite thesaurizare vobis thesaurum super terram: quia vbi fuerit thesaurus tuus, illic erit & cor tuum. Dabat enim hic, quæ accipiebat, pro Dei intuitu in diuersis necessitatibus indigentium. Vndè factu est, vt in vita sua de his amplius, quam ducentos, à nexu seruitutis, debitiq; onere subleuaret.

Cum autem nos in Turonicum venissemus, egressus est de cellula, venitque ad inquirendos nos: salutatisque ac deosculatis, regressus est iterum. Erat enim (vt diximus) valde abstiniens, sanans infirmorum languores. Sed vt de abstinentia sanctitas, ita de sanctitate vanitas coepit obrepere. Nam egressus de cellula, iactantia cothurnosa ad requirendos visitandosq; parentes, in pagum Pictauiensem, cuius supra meminimus, abiit. Regressusq; tumidus arrogantia, sibi soli placere nitebatur. Arrogantia vito sancto imponit. Sed obiurgatus à nobis, & accepta ratione, quod superbi longè fiant à regno Dei, ita se purgatum iactantia, humilem reddidit, vt nulla in eo penitus radix superbiæ remaneret, adeò vt profiteretur, dicens: Vera nunc esse cognoui, quæ beatus Apostolus sacri oris contestatur eloquio, dicens: Qui gloriatur, in Domino gloriatur. 1. Cor. 1.

Sed cum per eum Dominus super infirmos multas faceret virtutes, & ille ita se dixisset includere velle, vt nunquam humanis adspectibus appareret, consilium suavisimum, vt non se perpetuò in hac conclusionem constringeret, nisi in illis duntaxat diebus, qui inter depositionem sancti Martini, ac Dominici natalis solennitatem habentur: vel in illis similiter quadraginta, quos ante Paschalia festa in summa duci abstinentia patrum sanxit autoritas: reliquis verò diebus, infirmorum gratia, populis se præberet. Nota hic antiquitatem Quadragesimæ. Audito autem consilio nostro, libenter quæ dicta sunt accepit, impleuitque sine ambiguitate. Denique quia de conuersatione eius pauca prolocuti sumus, ad virtutes, quas per illum medicabilis diuinæ potentia dextera operari dignata est, accedamus.

Cæcus quidam, Popusius nomine, ad eum venit, (erat autem tunc beatus Senoch iam Presbyter ordinatus) qui dum aliquid alimenti postulat, tactis à sancti Sacerdotis manu oculis, vt signum salutare meruit, protinus visum recepit. Alius quoque Pictauiensis puer, huiusmodi morbo laborans, audita confessoris huius opera, pro luminis perditu receptione precatur. Non moratur ille, sed inuocato Christi nomine, Crucem oculis cæci imponit, statimque defluente riuo sanguinis, lux intrauit, ac post viginti annorum curricula, orbatæ fronti geminorum siderum iubar inclaruit. Duo pueri membris omnibus debiles, & in modum sphaeræ in rotunditate contracti, eius conspectibus sunt delati, quibus impositis manibus, redintegratis artibus, Item duos contractus, vnus

vnus horæ momento vtrunque reddidit absolutum. Geminavitque deinde generose virtutis beneficium. Puer cum puella coram eo cōtractis manibus adstiterunt, (erat autem tunc medium Paschalis festum solennitatis) cumque pro suæ directionis medela Dei famulo supplicarent, & ille pro ea, quæ ad ecclesiam conuenerat, populi frequentia hæc agenda differret, indignum se clamitans, per quem Deus infirmis præbere beneficia dignaretur, supplicantiibus cunctis, manus eorum suis suscepit in manibus: quibus atrectatis, directisque digitis, sanos abscedere iubet. Benaja quoque (hoc enim erat nomen mulieris) oculos deferens clausos, tactu salutaris dexteræ benedicta, illuminata discessit.

Virus serpē tum pellit.
Gen. 3.
 Sed nec illud oculi equum puto, quod sæpius eius oratio virus serpentium exinire obtinuit. Duo enim tumidi morfu hydri, eius pedibus prosternuntur, deprecantes vt virus, quod mala bestia artubus moribundis iniicit, sua virtute discuteret. At ille orationem fudit ad Dominum, dicēs: Domine Iesu Christe, qui in principio cuncta mundi elementa creasti, & serpentem illum humanis dignitatibus æmulum, sub maledicto esse sanxisti, tu depelle ab his famulis tuis veneni huius malum, vt non angues de his, sed hi de angue valeant triumphare. Hæc autem cum dixisset, palpauit omnem compagem corporis eorum, statimque compresso tumore, virus mortiferum nocendi perdidit vires.

Oleo benedicto manū leſam sanat.
 Dies Dominicæ resurrectionis aduenerat, & homo quidam dum ad ecclesiam pergeret, vidit pecorum multitudinem, suam segetem depascentem: ingemuitque, & ait: Væ mihi, quia annualis mei laboris opera ita deperit, vt nihil prorsus ex ea remaneat. Et accepta secure, amputatis ramis, aditum seps claudere cœpit, confestimque contracta manus inuita retinuit, quod voluntariè comprehendit. Dolore verò instigante, ad sanctum confessorem mœstus accessit, trahens post se ramum, quem manu constrinxerat, narrauitque omnia, sicut gesta erant. Tunc ille oleo benedictione sanctificato, manu manu stringens, abstracto ramo, sanitati restituit. Sed & deinceps multos à serpentium morſu, & pustulæ malignæ veneno, signo Crucis locato desuper, reddidit sospitati. Nonnullis autem obsessis dæmonis sæuiliore vt manus imposuit, extemplo fugatis dæmonibus, mentem eorum energia turbatam, ad integritatem intelligentiæ reparauit. Omnibus verò, quoscumque per eum à diuersis infirmitatibus dextera diuina saluauit, si inopes fuissent, ipse cibum vestitumque dispensatione hilari porrigebat. Tantaque ei cura de egentibus fuit, vt etiam pontes super alucos annuum diligenter instrueret, nè quis inundantibus aquis naufragia sæua lugeret.

Obitus ei.
 His ergo virtutibus clarus in populis declaratus, cum esset annorum circiter quadraginta, modica pulsatus febre, per triduum lectulo decubauit. Nunciatumque est mihi, cum transitus esset propinquus. At ego velocius illuc properans, ad lectulū eius accessi, sed nihil ab eo colloctionis elicere potui: erat enim valdè fessus. Dehinc interposito quasi vnus horæ spatio, spiritum exhalauit. Congregata est autem ad eius exequias multitudo illa redemptorum, quos supra diximus ab eo vel à iugo seruitutis, vel à diuersis debitis absolutos, quosque vel alebat cibo, vel vestitu tegebat. Plangebant enim, dicentes: Cui nos, Pater sancte, relinquis? Post hæc sepulturæ locatus, sæpius se manifestis virtutibus declarauit. Nam trigesimo ab eius obitu die, cum ad eius tumulum Missa celebraretur, Chaidulphus quidam contractus, dum stipem postulat, ad eius sepulturam accedit: qui dum palam superpositam osculis veneratur, dissolutis membrorum ligaturis, directus est. Multa autem ibi gesta comperi, de quibus hæc tantum memoriæ habenda notauit.

SANCTO.